

PRIMJERAK ZA UČENIKA

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I
TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA
OBRAZOVANJA I ODGOJA

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST
BOSANSKI JEZIK

IDENTIFIKACIONI OBRAZAC

IME, IME JEDNOG RODITELJA/DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

IDENTIFIKACIONI BROJ UČENIKA

--	--	--	--	--	--	--	--

OSNOVNA ŠKOLA _____
MJESTO _____
OPĆINA _____

POTPIS DEŽURNOG NASTAVNIKA

Rezultati se mogu pogledati na portalu **Moja srednja škola**: <https://mojasrednjaskola.gov.rs> unosom jedinstvenog identifikacionog broja učenika (osmocifrena šifra učenika). Radi preuzimanja skeniranog testa u pdf formatu, u dijelu gdje su dostupni rezultati završnog ispita, neophodno je unijeti jedinstvenu šifru testa.

Jedinstvena šifra testa: 00cb7e298b9d

Ukoliko roditelj / drugi zakonski zastupnik ima nalog na portalu **Moj esDnevnik** ili ima nalog na **Portal za elektronsku identifikaciju eID.gov.rs**, kojim pristupa portalu **Moj esDnevnik**, tada, osim uvida u rezultate završnog ispita, na portalu **Moja srednja škola** može iskoristiti i neku od sljedećih elektronskih usluga: podnošenje prigovora na rezultate završnog ispita, podnošenje elektronske liste želja i podnošenje elektronske prijave za upis u srednju školu..

UPUTSTVO ZA RAD

- Test sadrži **20** zadataka, koje treba riješiti za **120** minuta.
 - Piši čitko, latiničnim slovima, vodeći računa da tvoji odgovori budu razumljivi, ali i gramatički i pravopisno ispravni.
 - Kada rješavaš zadatke u kojima se od tebe očekuje da nešto dopišeš, uvijek se koristi punim nazivima; skraćenice nisu dozvoljene (npr. treba pisati *imenica*, a ne *im.*, ili *lokativ*, a ne *lok.* i slično).
 - Popuni test **plavom hemijskom olovkom** (tokom rada možeš se koristiti grafitnom olovkom i gumicom).
 - Odgovor koji je napisan samo grafitnom, crnom hemijskom ili „piši-briši“ olovkom neće biti priznat.
 - U zadacima sa ponuđenim odgovorima neće biti priznati prepravljani odgovori.
 - U zadacima sa ponuđenim odgovorima, u kojima je samo jedan tačan odgovor, dobijaš 0 bodova ukoliko pored tačnog odgovora označiš i neki netačan.
- Obrati pažnju da se zadaci razlikuju po načinu na koji trebaš dati odgovor.
- Nemoj ništa upisivati na QR kodove () , koji se nalaze na svakoj strani testa.
 - Obrati pažnju da se zadaci razlikuju po načinu na koji trebaš dati odgovor.

U nekim zadacima izabrat ćeš tačan odgovor tako što ćeš obojiti odgovarajući kružić. U zadacima u kojima postoji više tačnih odgovora potrebno je obojiti više kružića. Vodi računa da kružić bude obojen; mora biti obojen jer će ti samo tako odgovor biti priznat.

PRIMJER OBOJENIH KRUŽIĆA	
U zadatku sa jednim tačnim odgovorom	
Koji je glavni grad Republike Srbije? Oboj kružić ispred tačnog odgovora.	☐ Novi Sad ☒ Beograd ☐ Niš ☐ Kruševac
U zadatku sa više tačnih odgovora	
Oboj kružiće ispred izraza čiji je zbir 5.	☒ 2 + 3 ☐ 1 + 2 ☒ 4 + 1 ☐ 2 + 4 ☐ 3 + 5

- Ako završiš ranije, predaj test i tiho izađi.

Želimo ti mnogo uspjeha na ispitu!

TEST
BOSANSKI JEZIK

1. Oboj kružić ispred riječi u kojoj je refleks glasa jat nepravilno napisan.
- primijer
 - mlijeko
 - cvjet
 - snjeg
 - vjeverica
2. Priseti se tvorbe riječi. Oboj kružić ispred složenice koja nastaje spajanjem dvije riječi.
- bubamara
 - putić
 - čuvarkuća
 - stolar
 - vodopad
3. Ispuni kružić ispred potpunih sinonimskih parova.
- šija – vrat
 - paradajz – patlidžan
 - kompjuter – računar
 - kuća – dom
 - sala – dvorana
 - vokal – samoglasnik
4. Na osnovu definicije prepoznaj o kom književnom pojmu je riječ.
Oboj kružić ispred tačnog pojma.
- Riječ je latinskog porijekla i znači pripovjedač/pričalac, osoba sklona pripovijedanju.
- lirski subjekt
 - dramsko lice
 - narator

5. Pred tobom se nalazi odlomak iz romana „Karabeg“ Nedžada Ibrišimovića. Uoči u kom licu je ispričan. Oboj kružić ispod tačne tvrdnje.

Taib Karabeg napunio je devetnaest godina i napisao svoju prvu risalu 'Povijest Neretve'. Na nagovor mualima Omer-efendije Zahirovića, pred kim je učio tefsir, hadis i fikh, te arapski jezik; na nagovor muftije hadži Ahmed-efendije, emira Ibrahim-bega i drugih, Ahmed Karabeg odluči da svoga mlađeg sina pošalje u Carigrad. Na nekoliko dana prije nego što će se Karabeg uputiti u Dubrovnik zbili su se ovi neobični događaji: u podne se sunce zamračilo, sutradan je pao obilan snijeg, a prekosutra se naglo otopio. Neretva je nabujala kao nikad prije toga.

Odlomak je ispričan u prvom / trećem licu.

6. Pred tobom se nalazi jedna narodna lirska pjesma. Pažljivo je pročitaj. Na osnovu tematike, motiva i osjećanja odredi kojoj vrsti usmene lirske poezije pripada.

Boga moli lijepa devojka:
„Daj mi, bože, da ogrije sunce,
da ja svoje iznesem darove,
su čime ću darivat svatove:
starom svatu konja i sokola,
svekru babi svilu i kadifu,
sjajne toke svom milu deveru,
svekrvici zlatna boščaluka,
zaovici smali jagluka,
svome dragom od zlata jabuku,
da mu panem na bijelu ruku,
da ga ljubim kad god se probudim.“

Oboj kružić ispred tačne tvrdnje.
Ovo je:

- mitološka pjesma
 tužbalica
 svatovska pjesma

7. Oboj kružiće ispred pravopisno tačno napisanih rečenica.

- Možeš li mi reći gdje se nalazi biblijoteka?
 Da li biste mi mogli reći u koliko sati počinje prestava?
 Jučer sam šetala parkom, popločanim jesenjim lišćem.
 Mostar, grad na Neretvi, predivan je grad.
 Neznam hoću li moći da oprostim ne odgovornost.

8. Pažljivo pročitaj dio pripovijetke „Koža“ Ćamila Sijarića i podvuci rečenicu koja govori o tome šta se desilo sa kozom Bajrama iz Mioča

Sa ruba jedne stijene na rub druge – a iznad provalije, preskakale su kao da njihova gipka glatka tijela slična čunu nosi nekakva nevidljiva sila, data samo njima – kozama... To je ono što ih pridržava kad se na visoke vrhove penju, kad se – za nekom granom, nad duboke pećine nadnose, kad na neku malu ploču, ne veću od dva dlana, stanu svojim paponjcima, i ne padnu.

Ništa se neobično sa miočkim kozama u miočkim kršima nije događalo; nije se desilo da neka padne sa stijene, ali se dešavalo da – namamljene nekom usamljenom lisnatom granom, zađu u procijep među stijenama i ne mogu da izađu.

Koža nekog Bajrama iz Mioča nije upala u procijep među stijenama, ona je – idući uskim, u strmu liticu usječenim putićem, došla tamo gdje se zelenjela grana jasena, ali se nije mogla i vratiti natrag. Jedan put, na koji hoće poći samo smjeli, tu pred njom, kraj tog jasena, prekidao se i dalje se nije imalo kud. Počinjalo je odatle bespuće: glatka, strma litica sa dubinom dolje, sa visinom gore, sa pokojom travkom u pukotini i lišajem; onim na što ni ptica ne slijeće. Da bi se vratila natrag, jer naprijed nije mogla, a ni na koju drugu stranu, kozi je trebalo da se – na toj stazi ne široj od njenih leđa okrene cijelim svojim tijelom.

9. Pred tobom je jedan tekst o romanu „Tuturuza i šeh Mece“ Alije Nametka. Pročitaj ga i odgovori na zahtjev ispod teksta.

Roman „Tuturuza i šeh Mece“ napisan je karakterističnim bosanskim jezikom, u literaturi rijetko korištenim, koji vjerno prikazuje sredinu u kojoj se govorilo tim jezikom. Zato se on razlikuje od tada karakterističnog jezika koji se koristio u literaturi. Ovo djelo je, dakle, napisano jezikom bliskim narodu a to je lahko uočiti jer Nametkov jezik obiluje mnoštvom turcizama i lokalizama koje daju posebnu svježinu njegovim frazama. Ovo djelo je prožeto vrlo uočljivim folklornim motivima, što znači da je Nametka prikupljajući narodno stvaralaštvo osjetio njegovu ljepotu i prenosio inspiracije na svoja umjetnička djela. Upravo ovo je jedan od najznačajnijih kvaliteta ovoga djela. Tema „Tuturuze i šeh Mece“ je propadanje: starih vrijednosti, patrijarhalnog sistema, starih porodica, odraz agrarne reforme, propadanje aga i begova posebno u Sarajevu. Propadanje starih vrijednosti se očituje u činjenici da je narod odbijao ići starim putem i zakonima morala, nego je želio ići naprijed, samo naprijed, nije važno gdje. Propast patrijarhalnog sistema je nastupila dolaskom Austro-Ugarske.

Šta autor ističe o jeziku kojim je roman pisan? U nekoliko gramatički i pravopisno ispravnih rečenica obrazloži svoj odgovor pozivajući se na tekst.

10. Od datih šest riječi, u trima su nepravilno upotrijebljeni refleksi glasa jata (-je/-ije).
Oboj kružiće ispred riječi u kojima su refleksi glasa jata (-je/-ije) nepravilno upotrijebljeni.

SIJEVANJE STRJELA PROVJERA CVJETANJE CVJET PJESAK

11. Oboj kružić u odgovarajućem polju tako što ćeš povezati zvučne suglasnike sa njihovim bezvučnim parovima.

	T	P	Š	Č	Ć	S	K
G	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Đ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
DŽ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Z	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ž	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Podvučenim glagolima u datoj rečenici odredi kojim glagolskim oblikom su izrečeni.

Požuri, po svoj prilici mislim da ćemo zakašniti.

Oboj kružić sa glagolskim oblikom koji odgovara datom glagolu.

požuri

Potencijal

Imperativ

Futir I

mislim

Aorist

Perfekat

Present

ćemo zakašniti

Radni glagolski pridjev

Futur II

Futur I

13. Pročitaj pjesmu „Moj dilbere kud' se šećeš“ i odgovori na zahtjev ispod pjesme.

Moj dilbere kud' se šećeš
haj, što i mene ne povedeš?
Povedi me u čaršiju,
haj, pa me prodaj bazardžiji.
Uzmi za me oku zlata,
Haj pa pozlati dvoru vrata.

Kojoj vrsti narodne književnosti pjesma pripada?

Oboj kružić ispred odgovora koji smatraš tačnim.

- baladama romansama sevdalinkama tužbalicama

14. Pažljivo pročitaj odlomak iz „Dnevnika Ane Frank“. Obrati pažnju na Anin doživljaj sreće.

Nama ovdje toliko svega nedostaje, toliko mnogo i već toliko vremena. I meni isto kao i tebi. Ne mislim samo na spoljne stvari, u tom pogledu brinu se o nama; ne, mislim na unutrašnje potrebe. Kao i ti, za slobodom i svježim vazduhom, ali sad vjerujem da imamo potpunu naknadu za sva naša lišavanja. Ovo sam sasvim iznenada shvatila kada sam jutros sjedila ispred prozora.

Kad sam gledala napolje u dubinu prirode i Boga, onda sam bila sretna, zaista sretna – sve dok osjećam tu sreću ovdje, radost u prirodi, zdravlja i još mnogo šta pored toga – dok čovjek ima sve to, uvijek će moći da ponovo zadobije sreću.

Bogatstvo se može izgubiti, ali ta sreća u sopstvenom srcu može biti trenutno prigušena, no uvijek će opet oživjeti, sve dok živiš. Sve dok možeš spokojno gledati u nebo, sve dok znaš da si u duši čist i da te sreća negdje čeka.

Oboj kružiće ispred tačnih tvrdnji.

- Ana je u skrovištu izgubila nadu da će ikada biti sretna.
- Sve dok čovjek osjeća sreću u različitim oblicima, radost u prirodi, zdravlju, uvijek će moći ponovo da je zadobije.
- Bogatstvo se može izgubiti, ali sreća u srcu može biti samo prigušena i uvijek može iznova oživjeti.
- Jednom ugašena sreća nikada se ne može ponovo rasplamsati.

15. Pred tobom je odlomak iz pripovijetke „Desetica“ Ivana Cankara. Pročitaj ga i odgovori na zahtjev ispod teksta.

Gazdarica uđe u sobu.

– Ustajte, djeco!

Bila je krupna i debela, podbuhla lica; bojao sam je se kao nečega neprijateljskog, zlokobnog; i ona je to vjerovatno znala jer ni ona mene nije voljela. A tog jutra izgledala mi je još strašnija, ogromna kao planina, mučna i tuđa; uzdrhtao sam kada me je ošinula malim, sivim očima i brzo sam ustao.

Dok sam se oblačio, osjetih hladnoću i glad; doručak nisam dobijao, a ona trojica su ga dobijala; iz kuhinje je prijatno mirisala kahva. Svojima sam rekao da mi svakoga jutra kahvu daju tamo negdje u Šenpeterskoj ulici što nije bilo istina; obuze me čudna gorčina kad sam na stolu ugledao velike, pune šolje koje su se slatko i lijepo pušile. Kraj svake šoljice nalazio se komad bijeloga hljeba, žute kore, lijepo ispečene da krca pod zubima.

“Šta ću sad i kuda ću?” pomislio sam. Kod kuće nisam mogao da ostanem, a nisam ni htio: radije bih otišao u ponoć u mrtvačnicu nego što bih ovdje ostao. Po prozoru je tiho udarala kiša: budem li se kretao ulicama samo pola sata, biću mokar do kože i svi će znati šta je i kako je. A škole me je bilo strah; učenje mi nije stvaralo brigu, ali sve drugo mi je bilo strano, neprijatno; stajao sam pred učiteljem kao razbojnik pred sudijom.

Kako se osjećao dječak kada bi ujutru na stolu ugledao doručak? Vodi računa da rečenice budu jezički i pravopisno tačno napisane.

16. Prepoznaj koja je glasovna promjena izvršena u podvučenoj riječi.

A sad sam grumen zemlje. Da odem kući, niko me poznati neće, ni brat rodēni.

Oboj kružić ispred tačnog odgovora.

palatalizacija

jotovanje

sibilizacija

17. Pažljivo pročitaj datu rečenicu i odredi rečenične članove.

Lejla, moja prijateljica, napravila je u školi odličan crtež.

Oboj kružić u odgovarajućem polju tako da povežeš riječi sa njihovim funkcijama.

	apozicija	objekat	subjekat	predikat	priloška odredba	atribut
Lejla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
moja prijateljica	☐	☐	☐	☐	☐	☐
napravila je	☐	☐	☐	☐	☐	☐
u školi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
odličan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
crtež	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Pročitaj dio pjesme „Ja sam oblikom kaplja“ pa odgovori na zahtjev ispod nje.

Ja sam oblikom kaplja, a sadržinom more!
 U meni je cijeli svijet, ja sam svijet i njegova sadržina.
 Utonuo sam u svjetlost pojave božanstva.
 Sunce je samo moja čestica,
 ja sam Zehrin Enver.
 Stvor moga tijela opstoji s ljubavlju.
 U meni se odražava sve, ja sam općenitost i pojedinost!

Oboj kružić ispred tačne tvrdnje.

More u divanskoj poeziji simbolično označava:

- veliku količinu vode Božansko znanje ravnu površinu

19. Alhamijado književnost karakterizira didaktička nota.

Odgovori na pitanje tako što ćeš obojiti kružić ispred tvrdnje koja najpotpunije objašnjava ovu karakteristiku alhamijado književnosti.

Didaktička nota u alhamijado književnosti znači:

- Da je u osnovi alhamijado književnosti prenošenje odgojne poruke.
- Da je u osnovi alhamijado književnosti estetska vrijednost.
- Da je u osnovi alhamijado književnosti umjetnička vrijednost.

20. Pažljivo pročitaj odlomak iz teksta „Sarajevo, kakav je to grad“ Ćamila Sijarića.
Odgovori na zahtjeve ispod teksta.

Sarajevo – kakav je to grad? – pitali su nekog čovjeka u njegovom mjestu pošto se vratio iz Sarajeva, a on im odgovorio: To vam je jedna dugačka kuća na kat sa puno prozora redom, i iza svakog prozora djevojka – sjedi tu i pjeva. To im je kuća u kojoj im djevojke ispjevavaju pjesme za cijelu Bosnu, i sve pjesme, ma gdje se pjevale, iz one su kuće u Sarajevu. Ja sam cijelo vrijeme prestajao pod njenim prozorima, i slušajući one djevojke i zaboravio zbog čega sam došao u Sarajevo. One tu ostaju po cio dan, i pjesmu prekidaju samo dok ručaju – a kad ručaju opet sjednu na svoja mjesta i odozgo, kroz prozor, daju svijetu gotove pjesme.

Odozgo – kroz prozor, ovaj je grad uvijek davao onima koji su mu dolazili nešto osobno svoje: pjesmu za uho, sliku za oko, male puške i tanke sablje za junake, haru i lahur iz Lahora za trgovce, ahare za konje i hanove za goste, pametan divan za pametne i lud divan za divanije, srmu, gajtan i čohu za bogate i abu, bez i vražju kožu za siromašne, za konjanika „pafte“ a za konja „rahte“, i eto to je jedno – iz davnih dana, i s jedne strane gledano Sarajevo, ono koje nikad nije imalo samo jedno svoje lice, samo jednu svoju sliku, i samo jednu svoju dušu, nego bezbroj i lica, i slika, i prilika, i vidika, i duše toliko koliko je neko sam umio da mu priđe i čita ga izbliza, onako kao što se čita knjiga.

Ukoliko je tvrđenje tačno, oboj kružić u koloni DA, a ukoliko tvrđenje nije tačno, oboj kružić u koloni NE.

	DA	NE
1. Sarajevo je opisano kao dugačka kuća na kat sa puno prozora redom.	☐	☐
2. To je kuća u kojoj djevojke nikada ne smiju pjevati.	☐	☐
3. Ovaj grad je uvijek davao onima koji su mu dolazili nešto osobno svoje.	☐	☐
4. Sarajevo je uvijek imalo onoliko duše koliko je neko umio da mu priđe i čita ga izbliza, onako kao što se čita knjiga.	☐	☐

PRAZNA STRANA

ИНТЕРНО

PRIMJERAK ZA ŠKOLU

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I
TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA
OBRAZOVANJA I ODGOJA

ZALIJEPI IDENTIFIKACIONU
NALJEPNICU

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

TEST

BOSANSKI JEZIK

IDENTIFIKACIONI OBRAZAC

IME, IME JEDNOG RODITELJA/DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, PREZIME UČENIKA

IDENTIFIKACIONI BROJ UČENIKA

--	--	--	--	--	--	--	--

OSNOVNA ŠKOLA

MJESTO

OPĆINA

POTPIS DEŽURNOG NASTAVNIKA

